3. Βλ. Εβρ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Ἀριθ. Ἐρωτ. Ζεφ Ν 26/1970

Α'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1-12-69 / 10-2-70.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) .. Δυτ. Παπαρούσιον
(παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας Εὐρυτανίας
Νομοῦ .... Εὐρυτανίας .....

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Δημή-
τριος Ν. Νίκας ἐπάγγελμα .. Δάσκαλος .....
Ταχυδρομική διεύθυνσις Δυτ. Παπαρούσιον - Εὐρυτανίας
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. Δύο (;) .....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Κωνσταν. Σκαρλάτος .....
Θεόδωρος Γεωργ. .....
ἡλικία .. 74 .... γραμματικαὶ γνώσεις .....
..... τόπος καταγωγῆς Δυτ. Παπαρούσιον
Εὐρυτανίας .....
β) Τοιαυτάδελφοι Κωνστ. ἡλικία 62 Γραμμ. γν. Δημήτριος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ βοσκὴν ποιμνίων ; Τὰ ἐπίπεδα καὶ καθαρὰ ἀπὸ θάμνους, καὶ πέτρες διὰ σπορὰν τὰ δὲ ἄγονα καὶ δασωμένα διὰ βοσκήν

Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; καὶ χωριστὰ καὶ ἐναλλὰξ ἐσύντο .....

2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικούς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. .....
Τὰ καλύτερα ἀνῆκαν εἰς τοὺς χωριάτες τὰ ἄλλα εἰς φυσικὰ πρόσωπα καὶ κοινότητες

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; καὶ διανέμετο μετὰ τὸν γάμον τῶν παιδιῶν καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ἀναγόμενος .....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

Εἰς ἀμφότερα τά ἐπαγγέλματα.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; Οἱ ὀλίγοι βιοτέχναι ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν γεωργίαν

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

Ἐργάζετο ὁλόκληρος ἡ οἰκογένεια.....

.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.). Ἐμπροστά Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ;...

Τήν κατωτέραν κοινωνικήν τάξιν.

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἶδος ἢ εἰς χρῆμα ;) Τό ἥμισυ τῶν ἐσοδημάτων ἢ τά ἥμισυ

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἤσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποία ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ὄχι. Μόνον τά ἄτομα τῆς οἰκογενείας ἐργάζοντο εἰς τήν ἐκμετάλλευσιν.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο;.....

Ὄχι.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;... Μόνον δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας εἰς ἕνα κράτος μεταναστεύσεως.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται Ὄχι. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), πραματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; .....

Ὄχι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

.....

Μὲ Ζωϊκὴν κόπρον ἀπάνω Γιὰν.-

.....

.....

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .... Ἀπὸ τὸ 1950 καὶ ἐντεῦθεν ....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σίδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .....

..... 1950 .....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; Σιδηροῦν ἄροτρον ἐχρησιμοποιεῖτο μόνον εἰς πολὺ ὀλίγα ἐδάφη. Ἡ προμήθεια ἐγίνετο ἀπὸ διάφορα ἐμπορεύματα. .....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. .....

1 Ἀλέτρι..... 4. Ἀχνί..... 7. Σταβάρι. 10. Κυνδί..

2 ..... 5. Σπάθη.. 8. .....

3. ..... 6. Παράβολο. 9. Σταβάρι .....

2) Τρακτὲρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Δὲν ἔρχονται χρήσις

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... "

4) Μηχανὴ δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) .....

5) Μηχανὴ ἁλωνισμοῦ .... Δεν ὑπάρχει .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

Τὸ ξύλινον ἄροτρον κατεσκεύαζε ὁ μαθητής μόνος του.

.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; Τὸ τυχαῖον σχῆμα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον(1) καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Ζαστρωπόδι	6. Ζυγός	11. .....
2. Σπάθη	7.	12. .....
3. παρκάβος	8.	13. .....
4. Σταυάρι	9.	14. .....
5. μυτί	10.	15. .....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

4) **Τὸ ὑνί.** Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.

Τὸ ὑνὶ ἔν ξύλινον ἦτο ἀνάλογον ὅλα μιᾶς μορφῆς καὶ δι' ὅλα τὰ εἴδη τῶν χωραφιῶν

5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Τὸ πρῶτον σχῆμα.

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἐκ σιδήρου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

Σκεπάρνι πριόνι, ἀρίδα μοριδι καὶ ἀνγοφάϊ

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῷα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος.... Δύο βόες.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῷα ἢ ἕν ;..... Δύο.....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;

..... Βεβαίως.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).....

Ἐς ἀν δεύτερον σχέδιον. Ὀνομάσατε: λουριά, ζεύγες, ζυγή, μοῦ σπί μεζεύγι, ἐλεγέλο, κλειδί.....

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.....

.....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). .... κλειδί.....

.....

.....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; Μέ ἀδήρ. μ' τ' ἀ' κ' ἀ' γ'

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον (φέρουλιου παράλλημα. τά βοῦδια βάζουν τὸν ζυγὸ μοῦ μεστὰ τά σύνδε σν με τό ἀλέτρι)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

Δεῖ ἐχρηθιμοποιήθη.....

.....

.....

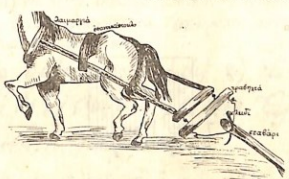

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἀνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος), 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε πρὸς ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας .....

ἔνας μὴ ὁ ἰδιοκτήτης.....

.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....

Ἡ ἀπάντησις εἶν ἐρώτησιν ε (12).....

.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

.....Δεῖν ἐχρέιαζο χεῖρας.....

.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφὴ καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

Με σχοινιά δεμένα εἰς τὰ κέρατα τῶν βοδιῶν καὶ τὸ ἔζευγε μαὶ ἐδίνετο τὰ ἄλλα ἄκρον εἰς τὴν χειροχάθα, μὴ ἀχετρολὸ ὅλ

4) Σχεδιάσατε πῶς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὀργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὔλακας (αὐλακιὲς) κατ' εὐθεῖαν γραμμήν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μόνον κατ' αὐτ. σχεδιάγραμμα (α)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

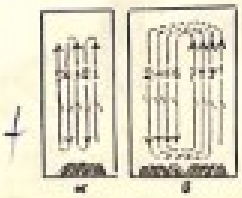

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σποριές, κτάμιες, σιασιὲς, μεσόβροδες κ.λ.π.) ; Ἐγίνετο μὲ σπορὲς

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρὶς (ἢ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ; Μὲ αὐλακιάν

6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. χὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; Μόνον ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχουν ἐκτ. φυτ. καὶ εἰς τοὺς μικροὺς κήπους.

7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἴδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Καθέτως

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .....

ὡς τό μοναδικόν ὄργωμα

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς:

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. .....

Ἕνα ὄργωμα καὶ ὁλ ὡς τά καλαμπόκια καὶ ἐλέγετο διβόλισμα. Ἐγίνετο τέλος τοῦ μηνὸς Μαρτίου.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐγίνετο καὶ γίνεται χωρίς ἐκατόν ὡς τά κηπευτικά

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν ἀπάφι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ὡς ἄλλο 1 ἔτος εἰς ἄλλο 2-3 ἔτη

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν, εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχήν; Ἕνα καὶ τοῦ μηνὸς Μαρτίου καὶ ἄλλο ποιά τῶν σπορῶν τοῦ ἀραβοσίτου. Μαΐου

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. **τὸ δισάκι·** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; Μαλιόζα με τό δισάκι.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τά φτερὰ (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὁποία ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἓν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Βουκέντρα.Σ.Π.Δ.Κ.Ν.Ρ.α

Ξυλίνη ράβδος τό ἓν ἄκρον μέ βεξάνη τό δέ ἄλλο ἄκρο μέ βιδωμένη σπίθα

.....

2) Γίνεται μετά τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

Ναί. Σβάρνισμα

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐντοῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σβάρνη ἀπό ξυλίνη μέ σιδέρια (3)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

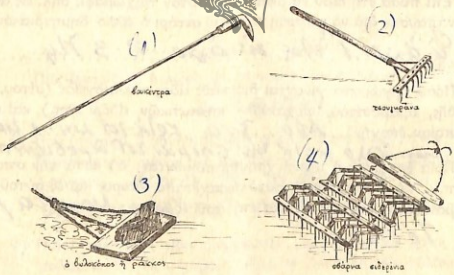

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἑκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....
Τὸ σκαπάνι (κασμᾶς) καὶ τὸ τσάπα
κ' ἄλλα σκήματα .....
.....

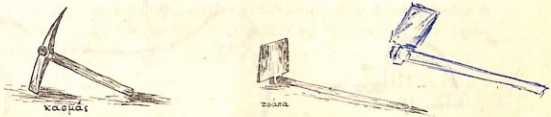

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν)εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν
τὴν ἄλοκον τοῦ ὀλκοφυείας καὶ ἐχέφτο
σκαμπάζης .....

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἑκάστου εἴδους. Σπάρια καλλιεργοῦν ὀσπρία ὅπως
κυρίως φασόλια χρώματα ποικίλα ...
γνήσια καὶ ποικιλία σφάφ.η .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. .....
..... δὲν ἐκαλλιεργοῦντο .....
.....

9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιὲς (βραγιὲς) καὶ ἄλλως. Πολλοὶ ἐσπέρνον καὶ
τὰ βραγιές .....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α.' Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

με τό δρεπάνι ἤ δερπάνι ὀδοντωτό

ἤ ἴσα τό σχέδιον (1) .....

.....

(1)

(2)

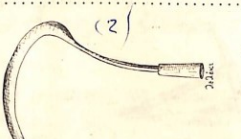

(3)

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε .....

..... Ἄλλο εἶδος δρεπάνου ὅπως ὀνομάζε .....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μέ κόσσες ἢ κοσίες ἢ ἀκόμη μέ κρανωμήρια

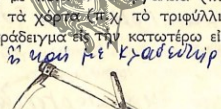

3) Ἡ λεπὶς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν) .....

Ἡ κόψη τοῦ δρεπανιοῦ ἦτο ὀδοντωτή .....

ἐνῷ τῶν κοσίων ἦτο πλάτα, ὁμαλή .....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

Ὡς τὸ σχῆμα ἀριστερά. Ὁ σιδηρος σκελετὸς ἐλέγετο κοσία .....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικὰ ἐργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) Ἐργοδιάβια τὰ διὰ μηχανῆς.....

.....

6) Ἤτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀστρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .....ΝΑΙ.....

.....

β.' Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. .....20-40 ἑκατοστόμετρα ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.....

2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Καλαμία.....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;...οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰ.....

.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριὲς) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὑρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

.....

Μία-μία χωριστὰ μαζεύονται ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ θεριστὴν καὶ δένονται δεμάτια καὶ ἀφήνονται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα ; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές. Δοχεῖα. Δεμάτια.

γ.΄ **Οἱ θερισταί.**

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὁποῖοι ἦρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπον καὶ ποῖον ;

Οἱ ἴδιοι οἱ ἰδιοκτῆτες. Ἄνδρες μαζὶ μὲ γυναῖκες ἀπὸ παιδιά. Βοηθοῦσε ἀπὸ γειτονικὲς χωρὲς ἀμοιβή.

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι : μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοπὴν (ξεκόπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).

Μόνον βοήθημα μὲ παροχὴ ὄχι ἀμοιβή. Χρεία μόνον παροχὴ φαγητοῦ.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Ὄχι. Κανεὶς προφυλακτικὸ μέσον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;.....

Δεν ἐφαρμόζετο ὑπ' ὄψιν ἐπρόκειτο ἐκκλησιαστικά γάμου πρακτικῶν π.χ. ἡμέρα Τρίτη.

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. 1) Δημοτικά ἀσματα

1) Πολλές νυχτιές περπάτησα μ' ἕνα ὄμορφο κοράσι

2) Κυριακό (ἐκεῖ ἔλεγα δεν ἐρχόμουν ἐδῶ στὰ ἀπάνω κόσμο κ.λ.)

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

.....

.....

.....

.....

.....

δ.' Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;.....

Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμό.....

.....

.....

2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

ἐδένοντο χεριές περίπου 10 δεμάτια τά ἔδενε ὁ θεριστής μὲ τά ἴδια τά στάχια τά ὁποῖα ἐθέριζε καὶ τά ἔβρεχε μέ νερό διά νά μήν σπάζουν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

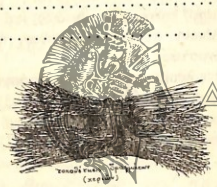

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὡρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

Συγκεντρώνοντο τά τά ἀχώνι περίπου 150-200 δεμάτια καί τοποθετοῦντο ὀχύρωμα μέ τούς διάφορους τρόπους μέσα

ε.' Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορὰ ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Ἀπὸ πολὺ παλαιὰ ἀλλὰ ἐξαιρετικὴ ποιότητα. Τὸ φύτευμα ἐγίνετο τὸν Ἀπρίλιον—

2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγὴ (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι ; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.... μὲ τὴν σκάπα τὴ σκαπάνη, ἐὰν τὸ σχῆμα εἶναι τὸ ἑξῆς. [illegible]

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφὴ τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὸν χόρτον (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐὰν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ἡ διατροφὴ ἐγίνετο μὲ τριφύλλι καὶ χόρτο τὸ τριφύλλι ἐσπέρνετο μὲ τὸ χέρι κ' ἔπειτα τὸ βιτάρι μὲ ἀτόπιν ἐσβαρνίζετο τὸ χωράφι.

2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). Ἐθερίζετο τὸ καλοκαίρι μὲ κόσσα

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

φωτογραφίας) Τὸ δείγμα μετὰ φωτογραφίας
ξήρανσιν τοῦ χόρτου ἐγίνετο εἰς ξύλινα ἐπιφάνεια
στὸ ἀπάλξεις μικροῦ μόλις μεγέθους εἰς ἔχει
ρώνα.

Γ.' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α.' 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἁλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἁλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. .....

Μεταφέρονται τὰ δεμάτια εἰς τὸ ἁλώνι μὲ
κοχυλιαφόρα μιὰ ἀθεμελίωτα κίνησις ἔλκει
ὁ μικρὸς πάρει τὴν ἀφετηρίαν αὐτὴ
ἁλωνίσεως.

2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἁλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τίνος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; .....

Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν θέσιν μὲ τὰ σιαχνὰ
πρὸς τὰ μέσα ἔχει ἕνα κυκλικοῦ.

3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἁλώνι διὰ τὸν ἁλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἁλώνι; .....

Ἀνέκαθεν εἶχε τὸ ἁλώνι

4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἁλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Κατεσκευάζετο εἰς τὸ κέντρον τ.
ἄκρον τοῦ χωριοῦ καὶ ὅπου ἐφύσερνε τὰ ἀπόλ-
λωνα τὰ ἄνεμοι ἐπάνω ἐγίνετο πρὸ χωρὶς ἁλώνι
εἰς τὸ χωράφι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

5) Τὸ ἁλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσίς του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Υπήρχαν μικροί ιδιωτικοί αλωνάδες εξ ιδίου τόπου κοινά. Χρήσιμο δε ήν σειρά ανά μια ημέρα.

6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἁλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Αρχίζει από Ιούλιον μέχρι τέλους Αυγούστου.

7) Εἴδη ἁλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).
(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

Πέτρινα επανίως δε (ου χρόνια εξ τό χωριό) χωματένια.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἁλώνι ἑκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἁλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου ; καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) .....

Μόνον καθαρισμός εκ των φυομένων χόρτων και κατάπιν διά σκύρον καρώδον.

.....

9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἁλωνισμοῦ γίνεται ὡρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

Η ο.τ.λ. .....

.....

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἁλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἁλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἅπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἁλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἱονδήποτε ἄλλον.

Γύρω από τό ἀλωνόξυλον μαί μί τοῦ ἀλάχα. πρός τά μεσα μαί ἐκεί ἐκόπλοντο τα ἀβγάλα.

.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἁλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Ναί

α) Ἁλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἁλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὑψους δύο μέτρων (καλούμενος σπῆρός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῷα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρα», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

α) Ἐτοποθετεῖτο τοιοῦτο ξύλινο σκῆρος καλούμενο. βερου ἐρό. β) δεν ὑπάρχει προσδεδεμένο τό σχοινίον. ὡς τό ἀλωνόξυλον μαί ἐν τοῖς χαμηλά τῶν.... ζώων (βοῶν ἢ ἵππων) διά θημεῶν.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἁλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἁλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἴς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῴων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἁλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἁλωνιοῦ. Τὰ ἁλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὲς περὶ τὸν λαιμὸν ἑκάστου ζῴου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἁλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Ἄνθρωπος μὲ ἀκμείες περιβάλλονται τὰ χαμηλὰ μέρη βοῶν ἢ ἵππων. Ἄλλος τρόπος εἶναι νὰ δένεται τὸ σχοινὶ ἢ τὸ σχοινοβυχὸ ὅλον τὸ δένουν τὰ γόνατα κοντὰ ἐφαπτόμενα μαζὶ ἔμπροστὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερά

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἁλωνιστικὸν μηχάνημα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ; .....

Δὲν ὑπάρχει ἀλλὰ ὑπάρχει ἄλλος τρόπος ἁλωνισμοῦ.

.....

.....

.....

.....

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἁλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἑπομένην. ; .....

Ἀνεξάρτως βεβαίως τοῦ πνεύματος ἀνέμου ἀρχίζει τὴν 8ην πρωϊνὴν καὶ διήκει τὰς ἑσπερινὰς ὥρας .....

.....

.....

.....

12) Ποῖα ἄλλα ἁλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Χρησιμοποιεῖται τὸ δίκουν ἢ ξύλινον μαζὶ ἀρκετὰ σπηρωμένο ἀεχότερον μὲ ὀφεις ἢ ζέβεφες, διχάλες δηλαδὴ χρησιμοποιεῖται καὶ τὸ γυαρί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἁλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἁλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ἁλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς ; ..... Μαγίστρα .....

.....

.....

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἁλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῴων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευή της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν).(Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα) .....

Διὰ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ὑπῆρχε μιὰ ράβδος ξυλίνη ἑνὸς μέτρου εἰς τὴν ἐποίετο ἀκρινὸν ἑνὸς μέτρου μαγνιμένον καρφωτὸν ἢ κέντρα

15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἁλωνίσματος ἑνὸς ἁπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἁλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἁπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἠλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . Δεν υπήρχε ονομασία

Ἐγίνετο μία στρῶσις τὴν ἡμέραν .....

.....

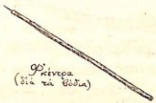

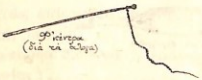

16) Πῶς λέγονται οἱ ἁλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

.....Δεν υπήρχε ονομασία.....

17) Ποῖοι ἁλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεώργος μὲ ἰδικά του ζῷα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἁλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπάϊδες), καλούμενοι ἁλωνιαράδες καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἁλωνισμόν .....

Υπό τοῦ τόπου τοῦ γεωργοῦ ἢ ἀπό συγχωριανοῦ
του ὁπότε αὐτὸ ἐλάμβανε τὸ 5% (ἕνα
πιάδι) τοῦ εἰσοδήματος .....

.....

18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῷα καὶ μὲ ἁλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

.....Δεν υπήρχε άλλο μέσον οργανισμένο.

.....

19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

—

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἁλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου· (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.) Διὰ τὴν φακῆν καὶ τὰ ρεβίθια. Χρησιμοποιεῖτο τὸ εἰς θεῖμα ἢ τὸ ἁλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν.

(2)

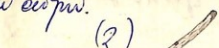

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ; Τὸ κοπάνισμα ἐγίνετο ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας.

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἁπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Διά τά κοπάνισμα εἰς τήν αὐλήν ἔκοπτε ἕζωντανα ἕνα κοφκι.....

.....

.....

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

Ὄχι.....

.....

.....

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Δέν ἔγινεν χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἑτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἄλλαχοῦ : δικιριγιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

Ὁ σωρός ἀχωνισμένων σταχύων δέν εἶχεν ἰδιαίτεραν ὀνομασίαν καί ἐγίνετο μέ τα ἀκάθια τῆ δικέλια.....

.....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεταί τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Τό ὀχύμα τοῦ σωροῦ ἤτο ἐπιμηκες καὶ ἐκαθαίρετο ἢ ἐς τόν σωρό τό φκάρι διά νά βγάλη τό καρπό ἢ ἕνα μαχαίρι ἐς τόν ὁμωνόημον διά νά μήν ἀναφαίνεται.....

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Τό ἀνέμισμα ἐγίνετο μέ τό φκάρι καί μέ τό φτυάρι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Λιχνίζουν ἄνδρες καί γυναῖκες κι ἐπαγγελματίες.....

.....

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἴς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ἐπέρασιο κόμπια ἢ σκύβαλα καί δεν ἐγίνετο δεύτερος ἀλωνισμός.....

.....

.....

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συνηθίζεται τοῦτο .....
..... δεν γίνεται
.....
.....
.....

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....
..... Η διαλογή του καρπού γίνεται μετά ρεμόνι δηλαδή κόσκινο με διάφορες τρύπες.....
.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

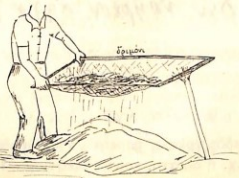

νων μὲ ὀπὰς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) Τὸ κόσκινον στρογγυλό 80 εκατ. 2 εκατοστίμετρα δι' ἑνὸς σχοινίου εἰς κατακόρυφο δικοῦι. Τὸ ἄχυρο ἄκρα τοῦ κοσκίνου ἐκράτει ὑπὸ ἀνθρώπου γυναικὸς καὶ ἐκινεῖτο δριζοντίως διὰ νὰ πέσει ὁ καρπὸς ποὺ ἔτρωγε ἐξ ἐκείνου μέσα ἐξ τὸ κόσκινον καὶ νὰ μένουν τὰ ἄχυρα.

7) Ὅταν ἑτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτύαρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; .....

Μαζώνεται ὁ καρπὸς εἰς σωρὸ μὲ φτυάρι καὶ χαράσσει σταυρὸς μὲ σωλαείων ἐπὶ τοῦ σωροῦ. Κατόπιν ἐκινήθη τὸ δικοῦι ἀνάπαλα πρὸς τὰ ἀκοπὸ ὅπου ἡ νοικοκύρα μερώνει τὴν ποσότητα τοῦ σπυρὸς ἔναντι θέλης ἐξοδείας.

8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. .....

Δὲν ὑπῆρχαν ἄλλα ἔθιμα.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἤρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Μόνον ὅταν ὁ ἀλωνιστὴς στὸ συγχωριανό ξεμβαστε τό 5% μαί ἐξυπηρέτο μέ τό βαντέρι (καντάρι).....

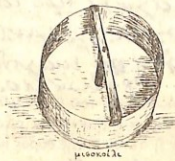

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;
α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.
Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

Τό παπαδιάτικο ἢ ἀγροφυλακιάτικο ἐπιχωρίαζε εἰς τό σπίτι ἀπό τόν ἀλωνιστή. ἀναλόγως τῶν περιστάσεων.....

.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ· ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) Ἐντός τῶν σπιτιῶν εἰς ξύλινα δοχεῖα κρεμόμενα ἀκριβῶς.....

.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

κευσις εἰς τὴν ὕπαιθρον ; .....

Τό ἄχυρον μετεφέρετο ἐξ οὗ ἀχυρῶνος ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο ἐντός του χωρίου.....

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἁλώνισμα ; ....

Ἡ διαλογή ἐγίνετο εἰς τό ἁλώνι πρό τοῦ ἁλωνισμοῦ. Τραβοῦσαν τοῦ μαζωμένους στάχυς καί ἐξέλεγαν ἀπό τά δεμάτια ποῦ ἔκαναν τήν πρωτοχάλια.

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὄπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Κατεσκευάζετο μιά πλεξάνα ὅμοια μέ πλεξοῦδα γυναικῶν ἐξωχά κρεμόταν ἐπί τό εἰκονοστάσι.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται. Πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Ἐπονομάζετο ἐπί τῶν ἐλῆ μέχρι τῆς ἀγκυρᾶς ἐκοπῆς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὕπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

.....

.....

.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

.....

.....

.....

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιὰ αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

.....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;....

.....

.....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν. Τὰ κλέπτουν ; Ἂν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;.....

.....

.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....

.....

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, δῶρεια, ᾄσματα, κρότοι, θόρυβος. Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

.....

.....

.....

.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφὴ λεπτομερής)

.....

.....

.....

.....

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἁμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.) ....

.....

.....

.....

.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

.....

.....

.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

.....

.....

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

1 Εξεταζόμενος τόπος χωρίον Πολυφύτου
Επαρχίας Νομού Φθιώτιδος Αιτωλοακαρνανίας

2 Ον/μασία του εξεταζομένου χωρίου
Τοπωνυμ. σημειώσατε πληρεστέρα ετυμολογίαν
Εν περιπτώσει εξεταζομένου τόπου 74
Γεωγραφικαί θέσεις πρό 1920

1 Τά μέν κτίσματα καί παλαιοί οικοί θαυμάζουν καί
διά εποράν τά δέ θαυμάζονται διά βουνά
καί χωριά καί κατηλλάσσονται

2 Πόθεν μέχρι τών κατοίκων προήλθον εἰς τούς
χωρισμόν εξ άρχαιοτάτων χρόνων ξένων
πρός τήν κατοικίαν ανδρώων καί ονομ
Τουρκικήν Πληροφορίας.

3 Κατά τοί φαίνεται τινων διατέμπτε ή
ανεμοσύλιον πρό ή μετά τόν θάνατον
τοῦ πατρός.

1 Οἱ κάτοικοι ασχολούνται εἰς αμφότερα
τά επαγγέλματα.

2 Τεχνίται βιοτεχνίαι δέν υπάρχουν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

17 Εἰς τοὺς τοιχοῦντας εἰργάζετο ὁλόκληρος
ἡ οἰκογένεια

2 Ἐκατοντάκις δὲ σέρφοι, καὶ κατέστρον
τὴν καλλιέργειαν θέσιν εἰς τὴν κοιλιὰν
καὶ ἡ ἀποβάλλει ἕως τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ
εἰσοδήματος
Χρησιμοποίησις δούλων κ.λ.π. δὲν
ὑπῆρχε.

Δι' ἀντίστασιν ἐφορείας καὶ ἡ πρωτοφανοῦς
πλειονότητα εἰς Ἐκκλησιαστικοὺς χώρους καὶ
Ἀναμένεται Πολιτείας Φαναρίου καὶ μέχρι
σήμερον συνεχίζεται.

Λίθινοι χωρικοί.
Μόνον ζωϊκοί ἀποκριαί.
χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων
Ἀπὸ τὸ 1950 καὶ ἑξῆς
χρησιμοποίησις σύγχρονα ἀρότρα
Ἀπὸ 1950 καὶ ἑξῆς
Τὸ ξύλινον ἄροτρον κατεσκεύαζε ὁ παππάς
μόνος του.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Μορφή ξύλινου άροτρου είναι η ίδια παλαιού και τώρα ενός

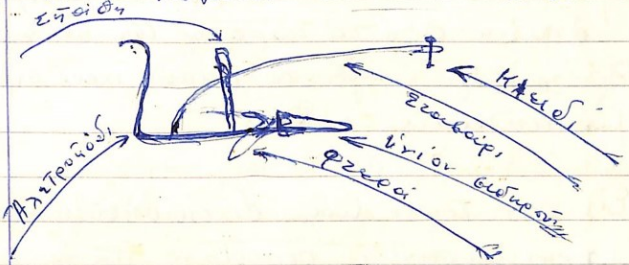

Η χρήση του ήδη και τώρα χωρίς μια τα άρματα τραβιούνται βόες. Ο τόν αριθμό μια ήτο αρμαίος ο Ζυγός. Ζυγός των βοών

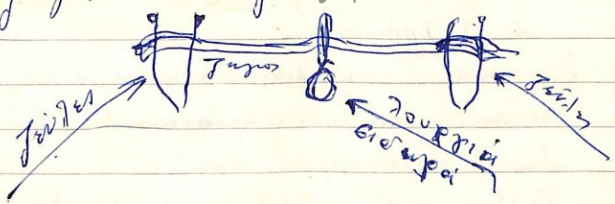

Αρόσεις μια σπόροι ήρχετο διαπόδιον μια γυναικών από από αμνημονεύτων χρόνων εώς τα σήμερα

Τοῦ φιροζωτῶτα κατεύθυνε ὁ γεωργός διά σχοινίων (ἢ τριχιάς) δεμένα ἀπό τά κέρατα τῶν βοῶν.
Τό χωράφι ἔγινε καλά καί ἤμερα μέ ἀπλαστικά ἐργαλεῖα

Εἰς τόν τόπον μας, δέ ἀπαιτεῖται ἐπαρκής χρησιμοποίηση ὀργάνου. Πλήν κηπευτικῶν ποῦ ἔχει ἀνάγκη ἐλαχίστη ποσότητα ἀροτρίσματος ἀμέσως πρό τῆς σπορᾶς ὅπου. Μόνον εἰς τά κηπευτικά

Ἀμπελουργία:

αὐτόν 2-3 χρόνια.

5) Ἐργασία χρησιμοποιούμενη κατά τήν ἄμπελον καί..... φυτεύσεως. ἐπάνω

Λιά τό καλάμωμα ἀμπέλου.

ἄμπελ.

Ζύλινη ράβδος ἔχουσα εἰς τόν ἕν ἄκρον ἐγλύφει καί εἰς τό ἄλλο εἰσπράν λεπίδα βλέπε κατωτέρω σχεδίο

Σιμιγίρο και υποδόχεια άγροι
ἀπαιτεῖται Ο κοσμός και Τόπος

Τόν Γεωγράφου βοηθοί εἰς ἐρεύνας

ἀπαιτεῖται Ὀστρεία και υποτροφοί δέν υπάρχουν

Ἐρευνητής Ἐρευνήσεις θερινῶν μηνῶν θρεπτικῶν ἀδόντων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Θερινοί κόποι ὅπου κ.λ.π.
ἀπαιτεῖται Διά τοὺς ἐπόβους

Κοινωνική θρεπτικής ἐρευνήσεων
ἀπαιτεῖται Τροφοδότησις τῶν τοῦ Ἐρευνητηρίου

Θερινοί διμηνιαῖοι
ἀπαιτεῖται Ἐκάστου 40 ἑκατοστόμετρα ἀνάπτυξη τοῦ ἐδάφους διά θρεπτικούς.

Τοποθέτηση στάχυων.

ἀπο. Ὁ θερισής μόνος του τά μαζεύει χωρίς πολλές μαζί τίς δένει μεγαλύτερα δεμάτια καί τά φορτώνει στά ζῶα καί τά μεταφέρει στό σπίτι, βοηθάει καί ἀπό ἄλλο, τό δέ σπίτι ἤ ἀνοιχτό ἤ στό χωράφι, τό ἴδιο ἤ ἀλλοῦ κάπου τά δέ δεμάτια γίνονται ὅλα τά σταχύα κατά τό ἴσον μέρος.

Οἱ θερισταί

αὐτ. Οἱ ἐχοντες τρεῖς θερισταί μεταφέρει τά σταχύα μόνοι τους ἤ ἀλλοῦ οἱ ἴδιοι ὅσοι μποροῦν καί κάνουν αὐτή τή δουλειά, Ἄν χρειασθοῦν καί ἐργάτες θά φωνάζουν ἀπό τρεῖς μέρες.

Καί δέν ἐπιτρέπουν μέτρα τρομπαντικά στά χέρια μόνο δρεπάνι καί τραγουδοῦσαν κάπου τον γιά νά τρεῖ κάπου ἄνετα ἡ ὥρα τῆς δουλειάς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Αλώνι

Αλώνι ονομάζεται ορισμένος μικρός χώρος
ο οποίος βρίσκεται κοντά στο χωριό. Το αλώνι
μπορεί να είναι ένα χαρακωτό μέρος, ή
ένα άλλο μέρος, και τα δύο χρησιμοποιούν
οι άνεμοι για το καθάρισμα.
Τα δύο αλώνια είναι κοινοτικά, κοινά
κοινά. Το αλώνισμα αρχίζει κατά τα
μέσα Ιουνίου και τέλος κατά τον 15ο
Αυγούστου σύμφωνα με τις καιρικές συνθήκες
ένα μόνον χωριό.

Ένα μόνον αλώνι. Κυκλοφορούσαν δύο σιδηρόδρομοι
κάποιοι κόσμοι και τα χωριά
χώρια και ένας ένας.
Η προετοιμασία του αλωνιού γίνεται σιγά σιγά
μέρα και ώρα
Η τοποθέτηση των δεμάτων γίνεται σε ένα
ξύλο το αλώνι θα υπάρχει σύμφωνα με
αλωνόσλοιχο και το κέντρο του αλωνιού.
Το σωρό των δεμάτων αρχίζει από

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τό κέντρον γύρω από τόν αλωνοάλωνον και μή τούς βλάχους πρός τό κέντρον έως όλον τελειώση τό αρόσημον.

Τό αλώνισμα

Τό αλώνισμα γίνεται δι' ενός ή δύο ή τριών ίππων ή ημιόνων ανάλογα τής ποσότητος τών δεμάτων.

Δένονται δι' ενός σχοινίου τά τρία ζώα δίν· έπειτα τρία τόξα κρέμουν τό ένα πρός τό άλλο άλλας άκρη και εξαπλώνεται τό ένα πρός τό άλλο, και δι' ετέρου σχοινίου από τό άκρον τού βοιοτυγού και τό άλλο άκρον από τόν αλωνοάλωνον, και γυρίζουν κυκλικά. Πάλι δεξιά και πάλι αριστερά διά νά ξεκουραζόνται τά ζώα μέχρις όλου σιτηροποιήσεως τά δεμάτια

Ο αλωνισμός αρχίζει τήν ώραν τρεις και τέλος έπειτα αποφασιστικά

Εφαρμόζει κρεμαστοποιούμενα διά τόν αέρα-

κιβώτιον εἶναι τὸ δικοῦλι τοῦ χρυσοῦ διότι εἶχε ὁ γεωργὸς τὸ ὅπλον στάχυα εἰς τὸ κίνδυνον τοῦ ἀλωνιστοῦ καὶ τὸ ἀλωνίσματος τῶν. καὶ ἄλλον ἐργαλεῖον εἶναι τὸ ζυγάρι διότι τὸ μέτρημα τοῦ καρποῦ ~~διά~~

Διὰ τὸ κλείσιμον τῶν ζώων στὸ ἀλώνι χρησιμοποιεῖται ράβδος ἑνὸς μέτρου περίπου καὶ εἰς τὸ ἄκρον φέρει σχοινίον ἑνὸς περίπου μέτρου, ὅπου ἀνάλογα κρεμάζει καρμανιόλα δηλαδὴ μαστίγι.

Ἐγράφοντο πρὸς ἀλωνισμοῦ γίνεται μία ἡμέρα

Διὰ τὸ ἀλώνισμα ἂν ὁ γεωργὸς εἶχε δικαίωμα ἀλωνίζει μόνος ἂν ὅμως δὲν εἶχε καὶ ἄλλους τοὺς κάνουν ἀμοιβὴ τὴ δουλειὰ καὶ πληρώνονται εἰς εἶδος πρὸς 5 % εἰς ὀκάδες

ἄλλος τρόπος ἀλωνίσματος δὲν ὑπάρχει

Τό λιχνίσμα γίνεται μέ τό δικόσκι
καί μέ τό χλωάρι.
Καί λιχνίζουν άντρες καί γυναίκες.
Δεύτερον άλώνισμα τών σπαρτών
δέν γίνεται.
Τό καθαρίσμαν τού σιταριού ή κρι-
θής κ.λ.π. γίνεται κι ετσής
ύπαρχε ένα κόσκινο στρογγυλό 80 εκα-
τοστών περίπου, τό οποίον είχε σχοι-
νιόν δεμένον σέ μία ξύλα, ~~είχε~~
Το πλαίσιον τού κοσκινού τό οποίον
ήταν φτιαγμένο εις σχήμα κανονικόν.
Τό βαστούσε ένας άνθρωπος ή γυναίκα
καί άλλος έβαζε μέσα σιτάρι ή κρι-
θή καί τό βαστούσε τό κοσκινάκι ό
γείτονας μέχρις όπου έκαβε τό σιτάρι
καθαρό καί μένανε τά χονδρά
άχυρα κ.λ.π. τά οποία δέν τά σήκωνε
ό άνεμος, κατά τό λιχνίσμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ὅταν ἐτοιμάζετο μετεμέρετο εἰς γυναῖκας ἀποθήκας χερόμενες ἀμπυρίαι καὶ καὶ ἐμέρου ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης διακοσμήσεως, προσωπήματος ἢ δισκάρων ἐδίρων καὶ καλαμπουρνιῶν ὀμιλοῦ δὲν ὑπῆρχον.

Ὁ ἀλωνιστὴς ὁ ἀμπροφύλακας ὁ γεωπόνος ἐκάν δαὶ ἐκτηρώνετο εἰς σπίτι δαὶ τό ἐκόμη ἀπό τίς ἀποθήκες γεμιστήνο μὲ τό καλόμι ἢ ἀλάτι διάφορο γουρνίκι παραλληλόκαι ἀπό γουρνοκρεάτια.

Τό ἄχυρον ἀποθηκεύετο εἰς τοὺς ἀχυρώνας ἐντός τοῦ χωρίου

Ἡ διαλογή τοῦ σώρου ἐγίνετο εἰς τό ἁλώνι κατέκοντο ὀρθιοι τοῦ σεμάλια μὲ τοὺ σπόκυα πρό τοῦ ἄνω καὶ πρωβούσαν τοὺ καλύτε σπόκυα ὅσα χρειάζόταν διά σώρο. Τό κατάντεν

μέσα στό ἀλώνι καί ὑπόλοιπα καί ἀλώνιζαν μέ καί χωρίς

Τά Ἔθιμα μέ φωτιά δέν ὑπάρχαν

Ὅτε καί τώρα ὑπάρχαν

Τέλος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἅπαντα τά ἀνωτέρω ἐγράφησαν ὑπό τοῦ κ. Κωνστ. Δκαρλάτου, φοιτητοῦ καί διαμένοντος ἐντῷ τόπῳ ὅπου ἐφύετο ἡ σημερινή, ἤτοι εἰς Ἀντ. Παπαρούσιον Ἐρυθραίας. Τό χωρίον κείμενον 25 περίπου χιλιόμετρα Ν.Δ τῆς πόλεως Καρπενησίου καί εἶναι ὀρεινό.

(Δημήτριος Ἠ. Καρᾳ-Δοῦκας)

1. Εξαιρούμενα τούτων Χωρίον Παδαρούς
ωραιότερον όνομα ΟΧΙ.
Επαρχία Ευρυτανίας ανήκον εις
τον Νομόν Αιτωλοακαρνανίας.
2. Ονοματεπώνυμον του εξετάσαντος και συμ-
πληρώσαντος Κυν. Τσιαμπάσης.
υπογραφή γεωργού
Τοπωνυμία διεύθυνσις Παδαρούς
Ευρυτανίας
Εξαιρέτα διάφορα από εν μέτρον
ήτοι 62 στρ
3. Καταγράφεται αι παρατηρήσεις
συμπληρώσεις από Κυν. Τσιαμπάσης
62 έτων και τέταρτη Δημοτικού
Η. Γεωργικά υλήματα πρό του 1920.
1 Δια σπόρον χρησιμοποιούντο τα κα-
λαμπόκια ήτοι τα καλάμπα, και δια βο-
σκήν χόρτα τα άγρια και δαφνίτα
και αυτά ανήκουν εις δύο κατηγορίας
τα σοτιβήνια και αγκύρα τα οποία

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

εκαλλιεργούτο έτος παρ' έτος και
τον χρόνο που ήταν ακαλλιέργητα
διαγράφετο διά τη βοσκή της γαίας
2 ~~[illegible]~~ Εν μέρει των κτημάτων
και τα καλύτερα ανήκουν εις τε-
λειαίας προσωπικά από ειδι-
κοκρατίας τα οποία τα εκτιμά-
βουν οι κάτοικοι και τα καλλιερ-
γούν και πληρώνουν το 30%.
Εκτός τούτου οι παπούδες μας ηδυνή-
θησαν και ηγόρασαν αυτά εξ ολο-
κλήρου, τα δε υπόλοιπα ανήκουν
εις φυσικά πρόσωπα.
3 Ο Πασίν όταν κατηγήσει τα παιδιά
του τη διανέμει αναλόγως και μεν
κάτω που μένουν ~~και~~ γονείς βαστούν
περισσότερα.
Β' 1) Οι κάτοικοι ασχολούνται μεν αρμοστε-
ρα τα κτηνοτροφικά γεωργίαν και
κτηνοτροφίαν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Και οι τσιφλικάδες αδιαφόρουν και μη την γεωργίαν και κτηνοτροφίαν εν συνδυασμό και με τα χωριά μεγάλη τη οικονομία

γ 1) Εις τα κτήματα τη τσιφλικοίχων εφαρμόζετο οικονομικώς άθλια και βλαβερά

3) Δίνα τους δίοτι κτηρώνων και τη βυζαντινή το 30% και ξεφεύγετο βέμφα

4) Δεν εφαρμοσθόταν οι εργάτες, αλλά κατ' αθόκοπτ' υλήν τη εφαρμόζεται από αρχή μέχρι τέλους

5. Δεν εφαρμοσθόνο δουλοι και δούλοι

6α. Οι γέροι και οι νέοι εργάζοντο έντονα εις την γεωργίαν και κτηνοτροφίαν

β! Τα κτήματα ελειθαίνοντο μόνον μη Τούρκοι κάθε αιδάντων τη γαίων

γ! Η σφοδρή χρήσις χημικών λιπασμάτων έγινε από το 1950 και εντεύθεν

ε! Δίδεται αφορμή αρχίζει και μέ-χρι χρήσις από 1950.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

1) Σήμερον άροτρον μεγάλυτερον και δίφτερον χρησιμοποιείται εις τα θερινά όργανα μετά και η χρονική έγινε αυτό εφεβεύον Πρακτικόν

2) Γραμμάρ
3) Μηχανή θερισμού
4) Μηχανή δεσίματος
5) Μηχανή αλωνισμού

Ότι έγινε χρόνια

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Β'. Το ξύλινον άροτρον το κατασκευάζει ο ίδιος ο γεωργός από τη εμπειρία του

2) Η μορφή του ξυλίνου αρότρου ήταν και είναι η ίδια αν κατώτερα.

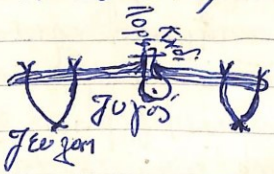

4) Το ότι του ξυλίνου αρότρου

είναι το ίδιον διά όλα τα κατασκευάσματα.

5) Το σχήμα της βελόνας
και είναι εν χρήσει.

7 Τα εργαλεία διά την κατασκευήν του
αρότρου ήτα ~~[illegible]~~ δικεφαίρι φριόνι
αξίνα πελέκι και χοχφαί.

8) α. Διά την κάθετο ίδας σφύρα εχρησιμοποι-
ούντο εις αροτρίσια βόες και φοίτοντας
δύο ζεύγα.

β) Διά το ζευγάρωμα με δύο ζώα
ήταν και είναι σταυρωτός ζυγός

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

11) Ο κρίκος που συνδέει το άροτρον με
τα χουρκία εις τον ζυγόν εν ζύγου
λέγεται κρεκί.

12) Θέρισμα δι' ένος ζεύγους δεν γίνεται ποτέ.

Γ) Αροτρίασις

α) Το άρμωμα γινόταν διά άνδρος και

εἰς ὀνομασίαν διὰ γυναικεῖα τοῦ ἰδιοκτήτου

Β.1) Τὸ ζεύγαρον τῶν βοδιῶν γίνεται εἰς ἔξω βέρτες καὶ βοδιὰ ἕνα ἀπόμερον φορεμένον τοῦ ἀρότρου καὶ συνδέει στὸν ζυγὸν μὲ τὶς ζεύγλες καὶ μετὰ συνδέει τὸ ἄροτρον στὸ ζυγὸ διὰ τῶν ἐξαρτημάτων

3) Ὁ ζυγὸς κατασκευάζει καὶ ζάα καὶ τὸ ὄργωμα μὲ ὀξεῖα καὶ σωστὰ γίνεται δεμένα στὸ ρίζι τῶν κυρατῶν ἀπὸ τὴ μέση καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη στὴν χηροζάδα τὴς ἀμπελοκαλύβας

4) Τὸ ὄργωμα γίνεται μὲ αὐλακιὲς εἰς τὸ ἀρατὸν ὀχεδίον.

5) Ἡ σπορὰ γίνεται μὲ σπορὲς καὶ χωρίζεται μὲ αὐλακιά.

6.) Ἡ σπορὰ σιτοῦ γίνεται μὲ σπαρματοσίτι μόνον στὸ σπορὸ κατιγένη ἐδάφη.

γ!) Ὀργώματα γίνονται ἀπὸ τὴς σπορὰς μέσα στὸ ἀμπελοκαλύβιον καὶ γίνεται δεβαρμένα τοῦ Μαρτίου μὲ Ἀπρίλιον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Διὰ ἀγροτεύεται ἐν ἔτος μόνον.
5) Κατὰ τὴν θέρειαν ἔνεκα δίδεται μὲ τὸ θέρος καὶ μὲ τὸ ἀλέρι βαμβάκι.
Β1. Τὸ ἄροτρον κατασκευάζεται διὰ τῆς βαμβακόδρας ἀφοῦ αὐτὸ τὸ ἔνα μέρος εἶναι μεταλλικὸ καὶ κοντὰ καὶ βόδια καὶ αὐτὸ τὸ ἄλλο ἔχει ἐπιδεξιότητα ξύλινα.
2) Γίνεται σβαρίσματα.
3. Ὅσοι δὲν ἀρμόδια χρησιμοποιεῖται μὲ σκαμμένα.

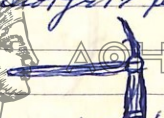

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

4). Ἐργασία διὰ σκάλισμα ἢ τσάπα

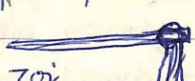

6! Πρόσωπα ποὺ βοηθοῦν τοὺς ~~καλλιεργεῖν~~ γεωργοὺς γυναῖκα παιδιὰ καὶ ἐργάτες σκαλιστοί
7! Χωράφια καλλιεργοῦνται διὰ ὄσπρια τὰ φασόλια καὶ γουμέστρα.
8! Διὰ τροφὴ τῶν ζώων τὰ φασόλια,
9) Καλλιέργεια γεωμήλων γίνεται Βραστά

Θερισμός

α' Εργαλεία θερισμού

Ο θερισμός έγινε και γίνεται με δρεπάνι

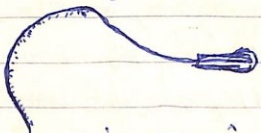

2. Τα χόρτα θερίζονται με κοσέρα.
και όχι δια χειρός

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

5. Τα καλαμπιάζουν εξαρτώνται.

Β1. Το ύψος του θερίσματος με το δρεπάνι γίνεται αναλόγως του ύψους του ανδρός δηλαδή φτάνει μέχρι αντιγονατος —

2/ ο θερισμός δια του δρεπανιού δεν αφίνει βαθύχους

3/ οι θερισταί δένουν και τα δεμάτια

4/ τοποθετούνται και δένονται χεριές από μία και μετά από δύο δηλαδή μαζί δένουν

δεμάτι και οι κεφαλαί την σταχύων
φορά το ένα μέρος.
γ'. οι Θερισταί
Θερίζουν άνδρες και έχει το σύνηθες
γυναίκες την καλοίκων της ιδιοκτησίας.
3 Οι θερισταί μικροί φορούσαν μεγάλον
θερίζουν.
4. ο Θερισμός ενεργείται ημέρας αρχίζει.
5 Κατά τον θερισμόν αι γυναίκες τραγου-
δούσαν φαρμακα σημαίνει
6. ουδέν έδιδον επ' αυτών
δ'. Το δέσιμον την σοδιάν. η δεμάτια
γίνεται εν συνεχεία του θερισμού
2. Το δεμάτιαβρεν γινόταν από τον
ίδιον θερισταί και δέματα επί του
ίδιου σταθμού ξεκουβαλείτο από τη
ρίζα εξουσιαστόνο και μη σιωπήν
3'. Τα δεμάτια μετά το δέσιμον ανάβαν
τη ώκαμια φαρεμένα ή κουβαλούνταν
σταί αλώνια άμεσα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ε! Ζυμωμένα του γεωργού.

1) Η καλλιέργεια της φάκελος έγινε από ανθρώπους οι οποίοι φαρμάζουν τα φύτρα γίνεται τον Μαρτίο

2) Το βοτάνισμα της φάκελος έγινε δια χειρός

6Τ! Ζυμωμένα του καφού

η διαδικασία του βίου τα χειρώνα έγινε με ξυλόν τρόπον τρόφιμα και χόρτον τα κοβάνε με τη κόπια ξυλεύοντον τα δένον δεμάτια και στη αλώνα.

Γ. αλωνισμός

α! 1 Τα δεμάτια μεταφέρονταν στο αλώνι και γίνοντον αδέρφιες έως ότου βάλε-νε ο κάθε νοικοκύρης χέρι για αλω-νίσμα

2) Ο τόπος που καθόνταν τα δεμάτια γίνοντον αδεφοποιάστρες και καθόστον γύρω γύρω τα κεφάλια προς τα μέσα και τα πόδια προς τα έξω

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γιά νά γίνουν τό νερό εἰς ἀφρίσματα βροχῆς

3) Ὑπῆρχαν ἀνεμοδείκτες ἀλῶνια

4) Τό ἀλώνι καταβενάζετε εἰς τήν ἄκραν τοῦ χωρίου καί εἰς ράχη διά νά ἔχει ἀέρα

5) Τό ἀλώνι ἀνοίγει εἰς δύο μέρη κατά — κους καί ἡ βεργά δίνετε διά ξύλον διά ἀποφυγή ἀναβαλμάτων

6) Τό ἀλώνισμα ἀρχίζει τόν Ἰούλιον καί λήγει τόν Αὐγούστον

7) Τά ἀλώνια εἶναι ἀόριστα ἀστέρια

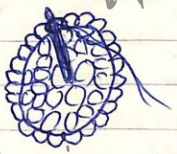

9) Ἡ ἀροτοσιμαία γίνεται τό ἀρχαῖον ἀόριστον ἡμέρας

10) Ἡ τοποθέτησις τοῦ ἀλῶνι τήν δημαρχιά γίνεται, τά ἀνάκλια ἀρχίζει τά ρίζα γύρω στοῦ ἀλωνιστοῦ καί κυνοῦνται τά

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δέρματα

~~Γ. Ηλιακός~~

11. Το ηλιόκαυμα γίνεται εκείνος τοι ήλιου και το σχοινί δένεται από τοι ηλιοκάυμο και τοι φέρνει μόνο και στον μαρκώμα το σχοινί τοι αλλάζει και από τοι δεξιοί και ήλιον δένεται μη δεξιά και μόνον μη ήλιο

δ Το ηλιακό αρχίζει τη 8η ωρών και μη μη τοι ωρολογιακοί

12 Στο ηλιακό χρειαζόμαστε τοι δεξιοί μη ίσα τοι σκοινάκι τοι τόξου

14. Διά το ιστόμα τη ήλιον είναι αυτή η βέρμα που δείχνει και μαρκάρει.

17/ Ο ηλιακός γίνεται από τοι ίδιο μεγέθοι η ωρολογιακοί του

20/ Το ηλιακό γίνεται δίοι ρεβίδια και

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

φαιά ή ανοικτή ή σκούρη αυξάνει
και γίνεται από
τα μέρη της σπερμαία

23 Αμέρη δεν έχουν χρώμα σφαιρικής μορφής
Β) Λιχνίδια

1) Το ένζυμον δια λιχνίδια δεν έχει σπερματία
και μαγεύεται και λιχνίζεται με το
δικοσί
και ο σωρός είναι κοκκίνος και κατρφώνο-
μαι ~~ο~~ έφαστο ότι τα σπυρόδοτα μείον
μαχέρον τα μη αλαβωνόνται

2) Το σπέρμα γίνεται με το δικοσί

3) Το σπέρμα ~~ο~~ η ίδια η σπερμάτια
Στο φωραίφ τρία και στο αρίνι δύο
τρία

4) Τα χονδρά που μένουν λιγότερα βυθάρα
και δεν ξανά αρίνιζονται

6) Η διαφορά του κατρφού γίνεται από τα χον-
δρά λιχνίζεται στο ~~[illegible]~~ φρεμόνι

7 Διχηματίζεται ε σωρός ο κατρφός με

σιτον καὶ χαράκτης καὶ σταυρὸς διὰ
ἀνδρείων καὶ εἰς τὴν κορυφὴν ἐρυθρὸ-
νεται ἡ σύρα τοῦ δικαίου καθ' ὅσον ἀπὸ
τὴν κορυφὴν εἰς κάτω εἰς ὁρὰ τοῦ σκο-
φοῦ τὰ μετρίου ὁ τοιγωνόμετρος τὴν
ὑψόμετρα τοῦ κορφοῦ εἰς ἕξεις ἀκαὶ
ἐν δάκτυλον καὶ ἕνα κοῖλο τὸ ὑψόμετρον
ἀντιστοιχοῦν μὲ 20 ὀνάδες -

γ.1 ὁμοίως μέτρον δὲ ἐσιδόνετο ἂν ὁ ἀμφιστὴς
ἦταν ἀμφιμετρικὸς δὲ ἐσιδόνετο τὸ 5% ἀμφ.
ἕνα κοῖλο εἶναι ὀνάδων μὲ ὀνὰ
ὁ ἀμφιστὴς καὶ ἡ μετρίας ἐγίνετο διὰ
ζωγράφματος τοῦ σταυροῦ
Τὸ δὲ Παραδιάστημα τὸ ἀμφιμέτρον κατὰ
διοχέτευσιν Τριάντα ὀνάδες
3) Ἠποδηκεύετο εἰς τὴν σκιὰν εἰς ζώνη
ἀρεμάρια
4) Τὸ ὄχυρον ἀποδηκεύετο εἰς τὸν ἀχεμώνα
ἐνὰ τοῦ χωρίου
5 Ἡ διαλογὴ τοῦ σιδήρου ἐγίνετο ὑπὸ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

αἰώνι φροροί ζυδοῦν τά δεμάτια
γραβούβατε το φροροζάτι τῶν αὐτοχυῶν
θοῦ ἐξείχαν αἰθοί τοῦ ὄλλη
6 Καταβιναίρετο μία αἰξέχονε βαν
νοειδα ζυτοιτιῶ νοῦ τῶν βαίρανε
βτό τιμόνιβμα νοῦ ἐμυζεβετο ~~[illegible]~~
ἔτ ηείων. ——

Τά ἀπό βεζίδαν 13-27 ἀναγραφόμενα ἐγράφηβαν ὑπό τοῦ κ. Κωνίνν Τσιαμπάβν Προέδρου τῶν κοινοτῆτ νοῦ χωνθῆς νοῦ διάμενῶν ἐς χωρίον Δυτικό Παπαρούβιν ἐξ οὗ ἐγένετο νοῦ ἡ ἐνγχορή.

οὗτος εἶναι 62 ἐτῶν νοῦ μέ γραμματικάς γνώσεις Δ΄ Δημοτικοῦ.

Ἐπίσης ἐλήφθηβαν προφορικῶν διάφορος πληροφορίαι ἐκ τοῦ κ. Γρατσούνη Χρυσίδωνος κατοίκου Δυτ. Παπαρουβίου νοῦ ἡλικίας 88 ἐτῶν.

(Δημήτριος Η. Νίκαρη)
Διδ/χος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

28

Η ἐργασία αὕτη ἐγένετο ἀπό 1-12-1969
ἕως 10-2-70.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Β' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
Γ. ΞΙΟΝ ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΟΝ
ΔΥΤΙΚΟΥ ΠΑΠΑΡΟΥΣΙΟΥ
ΑΡΙΘ. ΠΡΟΤ. 22

Ἐν Δυτ. Παπαρούσιον τῇ 15-2-70.

Πρός
Τό Κέντρον Ἐρεύνης τῆς
Ἑλληνικῆς Λαογραφίας
εἰς Ἀθήνας

Ἔχομεν τήν τιμήν νά ἀποστείλωμεν ὑμῖν συνημμένως τό Ἐρωτηματολόγιον διά τά Γεωργικά Ἐργαλεῖα, δεόντως συμπεπληρωμένον μετά συμπληρωματικοῦ χειρογράφου τῶν ὀλιγεκδόσεις ὑμῖς, καί νά παραπαλέσω διά τά καθ' ὑμᾶς.

Ὁ
Διευθυντής τοῦ Σχολείου

Κατ. Ἐπιθεωρ. Λαογ. Ἐκλογῆς
Β' περιφ. Ἐδρεύοντας
εἰς Καρπενήσιον

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΙΚΑΡΗΣ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΑΘΗΝΩΝ